Ч. 226. Львів, четвер дня 12. жовтня (29. вересня) 1911. Річник XV.

ПЕРЕДПЛАТА на **„РУСЛАНА“** виносить: **в Австриї:**

на цілий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублів; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублїв; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакциї ч. 1484.

Конто почт. щадницї ч. 98.704.

РУСЛАН

християньско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — **Редакция, адміністрация** і експедиция „Руслана“ при **ул. Хмельовского ч. 15, II. поверх.** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередну застерогу.

Рекламациї лише неопечатані вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по цїні 20 с. від стрічки, а в „Надіслане“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки

З нагоди протестів духовеньства проти „Діла“.

Наше політичне житє перейшло за останних 20 лїт ріжні пригоди: за перших десять лїт нову еру, утворенє радикальної партиї і консолїдацию з москвофілами, якої вершком було тяжке побитє невинної, ідейної молодежи на Високім Замку 1898. р; в другім десятилїтю »нашествіє іноплеменників« з радикальної партиї до национ. демократичної, з чого витворив ся новий тип радикального национ. демократа; ріжні політичні експерименти з молодежию університетскою, які поки що не принесли користи, але дуже богато пошкодили; і в цїлій політицї опозицьйний тон, о цїле небо висший від давнїйших „прихильно вижидаючих“ і неприхильних становищ Народної Ради.

За останних 10 лїт наша национальна ідея уже мабуть раз на завсїгди вибила ся на верх і можна сподївати ся, що до нових консолїдаций з москвофілами уже нїколи не дійде і ідейних студентів уже „Дїло“ не буде ганьбити так, як ганьбило перед 13 роками. Недавні ще проби згоди з москвофілами, якими ущасливлювали Русь пп. Романчук, Олесницкий і ин., уже би тепер не найшли в народї прихильности. Старі народовцї-посли, виховані ще в 60-их і 70-их роках мин. стол., мусять уже тепер слухати своїх молодших, більше рішучих на тім поли товаришів. Се без сумнїву добрий бік теперішнього нашого політичного житя, хоч і окуплений тяжкими жертвами в минувшинї.

Однак суспільність не здала собі ще з того справи і навіть не хоче того добачувати, що ті молодші товариші старого п. Романчука, або й д-ра К. Левицкого — се дезертири з радикальної партиї, в орґанїзациї і часописях перед ведуть і тон надають уже не Романчуки, Цеглиньскі і Олесницкі, тілько „більше рішучі“ люди, що колись видавали Радикала, Громад. Голос, Monitor-а і т. п. та зовсїм неласкаво висказували ся про п. Романчука і инших „старих“. В национал-демократичній партиї ми стрічаємо тепер дивовижну компанїю людий зложену із таких старих, що колись у „Просьвітї“ видавали для народу житя сьвятих, — і таких молодих, що хиба самі себе оголосили би сьвятими, а більше нїкого. А що ті молоді жвавійші, то і видко їх вплив у таких „необережних“ висказах проти релїґії і духовеньства, які від часу до часу — очевидно без згоди „старих“ — прохоплюють ся в Дїлї.

Такі вискази читали би ми і частїйше, але здоровий хлопский розум наказує ще і радикальним национ. демократам не підтинати галузи, на котрій сидить ся, бо — можна впасти, а сего они собі не бажають, бо хочуть жити і хлїб їсти. Натомісць помічаємо у наших радикальних нац. демократів досить зручно ужитий російский спосіб писаня „поміж стрічками“ і навчаня суспільности на прикладах чужих: Портуґалії, Іспанії, Франциї, Росиї і т. д. З тих країв вибирає ся для читачів у відповіднім сосї саме такі приклади, які мають їй служити за науку. Так в Росиї довгі лїта ширили „поступ“, так роблять тепер і в нас, бо якже инакше і вчити таку „вспятну і темну“ суспільність, котру кількадесять років вели „попи“? Треба заходити до неї з майки. І заходить ся.

Давна і теперішня радикальна партия в поглядах на релїґію і духовеньство була і є щира і не ховає ся з ними. Тим то і духовеньство знало і знає, як на сю партию дивити ся. В нац. демокр. партиї в роках 1890—1900 осторожно говорено про те, що вже радикали рішучо поборювали і сьвященики не мали причини не вірити партиї в сїй справі. Однак ті самі сьвященики, котрих політичні пересьвідченя держать і сегодня при нац дем. партиї, — як нам здає ся — не помічають, що крім кількох виразних нападів на релїґійні сьвятощі, остатними роками цїлий тон в сїй партиї у відношеню до духовеньства і церкви далеко, не такий прихильний, як був колись. Видко в тім напрямі „поступ“, з котрим може й не годять ся старі проводирі народовцїв, але проти котрого они нїгде не протестують. З того виходить досить незвичайне у нас видовище, що в часописи пп. Романчука, К. Левицкого, Г. Цеглиньского, Олесницкого і и. доводить ся читати такі напади на релїґію, які цїлком справедливо обурюють духовеньство і оно протестує. Сї численні протести проти „Дїла“, які сего року появляють ся в „Руслані“, без сумнїву мають свою вагу, як реакция і обяв иншої думки. Однак самими протестами такої безбожности і некультурности не спинить ся; тут треба поважнїйшої працї і орґанїзациї. Треба, але чи є она? Наше духовеньство здавен давна не визначало ся тим, щоби вміло подбати о свою орґанїзацию і свої справи. Навіть така пекуча справа, як підвисшенє плати вдовам і сиротам по сьвящениках, не дуже займала 1896. р. наших сьвящеників і часописи справедливо обурювали ся тодї на їх недбальство, бо справдї були за лїниві, навіть петициї вислати до Відня. Се неприємно писати і читати, але правда — правдою лишить ся. А кілько то инших справ занедбано!

Того самого року 1896. засновано „Руско-католицкий народний Союз“ у Львові, товариство, котре — як сама назва показує — мало служити між иншим і справам духовеньства. Скілько би то вже можна було за 16 років доброго зробити, коли би наше духовеньство не було таке короткозоре, як оно було і переважно є! Не треба би було тепер протестувати проти „Дїла“ цїлими деканатами; і церква і сьвященики мали би вже більше значіня і поваги, як мають. Тимчасом сїльский сьвященик, безкритичний, довголїтний читач Дїла, переживав спокійно разом з часописию ріжні метаморфози, на пробу згаданої висше орґанїзациї махнув рукою, аж поки по 16 роках дочитав ся тяжкої зневаги того всего, що єму дороге. Він і тепер не знає собі инакше порадити, лише пише протести... Але, як на те прийде, буде знову голосувати на всїх покровителїв Дїла.., Така, на жаль, льоґіка у великої частини нашого духовеньства.

Правда, видко вже у неї і значне отверезенє. Просто, за богато вже зневаг посипало ся і сипле ся на неї — і то навіть з боку тих, котрі сего не повинні чинити, бо їх проґрама працї не така. Відомі протести духовеньства є слабою ознакою сего отверезеня. А що далї? Се „далї“ знову, як і 1896. р., залежить не від двох, трох осіб, котрих Дїло підкопує і вневажає, тілько від ширшої громади, яка мусить раз опамятати ся, мусить зрозуміти, що за дальших 16 років може бути ще гірше, як тепер є. Сих двох, трох людий, що тепер Дїлу на завадї, мине ся, они не вічні, але справа сьвята і вічна, она не мине ся, тілько все буде потребувати оборонцїв і своїх апостолів. Річию широкої громади є заняти ся своєю орґанїзациєю. Все одно, чи ся орґанїзация зве ся „Христ. сусп. Союз“, чи буде звати ся инакше, але она повинна бути і потребу єї уже чей кождий бачить. Ми бачимо, що в покровителїв Дїла і єго редакторів далеко більшою увагою і пощадою тїшать ся социял-демократи і радикали; нїколи проти них не витягає ся таких тяжких пушок, як проти Христ. сусп. Союза. Самі розмальовують політичного чорта на стїнї і пугають ним людий. В такім неоднаковім поступованю з иншими национ. партиями видко виразно думку, якої може й не добачує зжуренний житєвими клопотами читач на селї, а думка ся така: getrennt marschieren und vereint schlagen — „попа“ разом з цїлою єго наукою. Одні се роблять отверто, другі осторожнїйше, але яким духом дишуть і ті, видко тодї, коли забудуть ся.

Сего року зробило ся знову пробу орґанїзациї і она найшла у духовеньства далеко більше прихильности, як давнїйша. Побачимо, як буде далї, чи духовеньство дасть себе загулюкати, чи здобуде ся на більше енерґії, як колись. На кождий випадок не треба думати, що кількох людий у Львові, хоч би з найлїпшою волею, може зорґанїзувати цїлу верству суспільности. Тут кождий гурток людий на провінциї повинен почувати ся до сего обовязку. Істория останних лїт уже повинна була дечого навчити і людям очи отворити.

О. І. Плавюк.

Учім ся від других!

(Дальше).

А тепер знов запитаємо: І хто то ті учителї і чого учать они, що їх метою? Учителями сими є найбільші вороги християньства.

Антін Чехов.

Спомин.

(Дальше).

Прийшла Женя з кошиком; мала такий вид, як би знала, або прочувала, що стріне мене в садї. Ми збирали гриби, і коли она питала ся о що, то заходила вперед, щоб бачити моє лице.

„Вчера у нас в селї стало ся чудо — сказала она. — Крива Палана хора була через цїлий рік і нїякі лїкарі і лїкарства не помагали, а вчера знахорка пошептала і перейшло“.

„То нїчого не значить, — сказав я. — Не треба шукати чудес коло хорих і старцїв. Хібаж здоровлє не чудо? Що незрозуміле, те й чудесне“.

„А вам не страшне те, що не зрозуміле?“

„Нї. До появ, котрих не розумію, я підходжу сьміло і не піддаю ся їм. Я висший від них. Чоловік повинен ставити себе висше львів, тигрів, зьвізд висше всього в природї, навіть висше того, що для нас незрозуміле і тому здаєть ся нам чудесне, инакше він не чоловік, а миш, котра всього боїть ся.“

Женя думала, що я, як артист знаю дуже багато і можу добре вгадувати те, чого не знаю. Она хотїла, щоби я впровадив єї в области вічного й прекрасного, в той висший сьвіт, в котрім на єї думку я був своїм чоловіком, і вона говорила зі мною о Бозї, о вічнім житю, о чудах. І я, не допускаючи того, що разом зі сьвідомостию погибнемо по смерти на віки, відповідав: „так, люди безсмертні; так нас жде вічне житя.“

А она слухала, вірила і не ждала доказів.

Коли ми ішли до дому, она пристанула і сказала:

„Наша Лїда замітна людина. Не правда? Я єї горячо люблю і кождої хвилї віддала би за неї житє. Але скажіть, — Женя доторкнула ся пальцем до мого рукава, — скажіть, чому ви заєдно з нею перечите ся? Чому ви роздратовані?“

„Тому, бо она не має слушности“.

Женя заперечила головою і сльози показали ся у неї на очах.

„Як воно дивно!“ — промовила.

Лїда саме стояла, вернула була звідкись і стояла біля офіцини стрійна, гарна, осьвічена сонцем, даючи якісь прикази робітникови. Бентежучись і голосно розмовляючи, приняла вона двох-трох хорих, потім занята і стурбована ходила по комнатах, відчиняючи то одну то другу шафу; потім пішла в мезанїн, де єї довго шукали і кликали обідати а она прийшла щойно тодї, коли ми зїли зупу.

Всї тоті подробицї я чомусь тямлю і люблю, і цїлий той день живо памятаю, хоть не стало ся тодї нїчо особливого.

По обідї Женя читала, лежачи в глубокім кріслї, а я сидїв на низшім степенї тераси. Ми мовчали. Цїле небо затягнуло ся хмарами і став накрапати дрібонький дощ. Було душно, вітер давно стих і здавало ся, що той день нїколи не скінчить ся. До нас на терасу вийшла Катерина Павлівна, заспана, з віялом у руцї.

„О, мамо, — сказала Женя, цїлуючи єї руку — тобі шкодить сон в днину“.

Они боготворили себе. Коли одна йшла в сад, то друга стояла на терасї, і глядачи на дерева кликала: „агей, Женя!“ або „мамочко, де ти?“ Они все разом молили ся, однаково вірили і знаменито розуміли себе навіть тодї, коли мовчали.

Катерина Павлівна привикла також скоро і до мене і коли я через два-три днї до них не показав ся, присилала довідати ся, чи я здоров На мої етюди она глядїла одушевлено і так цїкаво, а щиро, як Місюсь, оповідала менї, що стало ся і часто звірювала ся передімною зі своїх домашних тайн.

Вона прямо молила ся перед своєю старшою донькою: Лїда нїколи не пестила ся, говорила тільки про поважні річи; вона жила своїм окремим житєм, і для мами і для сестри була такою сьвятою, дещо загадочною особою, як для моряків адмірал, котрий усе сидить в своїй каютї.

„Наша Лїда замітна людина, — говорила часто мати. — Що? Нї?“

І тепер, поки накрапав дощ, ми говорили про Лїду.

„Вона замітна людина, — сказала мати і додала півголосом, тоном заговірницї, перестрашено оглядаючи ся: Такої ви у днину зі сьвічкою шукайте, хотяй, знаєте, я трохи починаю бояти ся. Школа, аптичка, книжки, всьо то гарне, але в міру.

„Прецїнь їй уже двайцять чотири роки, пораб поважно про себе думати. А так, за книжками й аптичкою і не оглянеш ся, коли мине житє... Требаб віддати ся.

Женя, блїда від читаня, зі збуреним волосєм, піднесла голову і дивлячи ся на маму сказала немов про себе:

„Мамочко, всьо в Божій волї!“

І знова потонула в лєктурі.

Прийшов Бєлокуров в блюзї і у вишиваній сорочцї. Ми грали в крокет і в lawn-tennis, потім, коли стемнїло ся, довго обідали, і Лїда знова говорила про школи і про Балаґіна, що весь повіт загорнув у свої руки. Відходячи того вечера від Волчанїнових я ніс з собою вражінє довгого, сьвяточного дня, з тим сумним переконанєм, що всьо кінчить ся на сьвітї, хотьби воно було й найдовше. Нас до воріт відпровадила Женя, і може бути тому, що я з нею перебув цїлий день, я почув, що без неї менї якось скучно і що цїла тота мила

Они учать всього того, що противне християньскій вірі, їх проґрама: знищенє християньства. А мимо того міліони католиків вибирають тих найстрашнійших ворогів християньства учителями для себе, своїх родин і своїх дітей.

Возьмім такий примір. Науку в школї обняв якийсь учитель недовірок, що видирає з сердець дітий віру, чигає на їх невинність намагає ся зруйнувати сї діти душевно і тїлесно. Чи родичі тих дітий не запротестували би проти такого учителя, чи не уживали би всїх сил, щоби єго усунути, поспекати ся! А так нерозважно поступають австрийскі католики, бо яко учителїв приймають до свого дому ворожі часописи і з них учать ся, як мають думати і говорити о Церкві, християньстві, сьвящениках і т. д. А ще до того тих ворогів треба так дорого оплачувати. І по чиїй сторонї вина за такі сумні обставини?

Велика часть вини і по сторонї клиру, а зглядно тих одиниць, що за мало звертали увагу вірних на ворога безбожної печати, чого наслїдком було, що дуже много християн читало безжурно лихі часописи, в школї дорослих виховували в безвірстві, почали хитати ся в вірі, а вкінци її утратили. Тож зло треба направити.

Вправдї католицкий нарід має много суспільних і добродійних товариств, яких цїль лїчити великі рани на хорім орґанїзмі. Але яка користь з того, коли вилїчить ся одну рану, а тут незадовго на другім місцї виростає сьвіжий боляк? Вся кров єсть затроєна, а ту отрую з застрашаючою правильностию в більших пайках вприскує лиха печать в жили суспільного тїла. Треба конечно випсмпувати отрую, а на єї місце дати здорової крови. Лиха печать не сьміє дальше розширяти своєї погубної роботи, єї місце повинна заняти добра католицка печать. Тож добре зорґанїзована відпорність проти антихристияньскої печати повинна бути першим і найконечнїйшим обовязком клира і всего християньского народа.

Небезпека, яка через лиху печать загрожує вірі, буде в будучинї зростати. Живемо в часах демократизациї. Низші верстви народа підносять ся, добивають ся участи в усїх культурних добрах, они жадні знаня і образованя і не мають иншого способу вивідати ся про сучасні справи лише з часописий.

Що часописний рух зростає, доказує нам статистика ц. к. почт. Почта вислала в Австриї:

1906	року	205	мілїонів	часописий
1907	„	215	„	„
1908	„	237	„	„
1909	„	259	„	„
1910	„	275	„	„

З сего видно, що почта розсилає рікрічно 20 мілїонів чисел більше. Який процент займають тут католицкі часописи? А треба зазначити, що наклади ворожих часописий розходять ся скорше, они вже вдерли ся до такої верстви народа, що до тепер для печати була байдужна Чи в наслїдок того не будуть єї дїланя грізнїйші, чи не зростає щораз більша небезпека для віри? Яка будучина наша, коли не зорґанїзує ся фалянґа для оборони? Хто до сего покликаний?

Впрочім інстикт самообережний, дбалість про наші родинні справи, повинни нас злучити і зорґанїзувати до відпорної борнї. Проти нїкого не виступають так завзято як проти католицкого духовеньства; они збирають соромні події з цїлого сьвіта, видумують, пересаджують, а все з рефреном: то сьвященики! зібрала ся велика „низка“ добірних виразів, а тенденция? Ясна як на долонї: Здискретувати заступників релїґії перед верствами народа, щоби тим лекше забрати їм віру. Тож справа віри і наш власний інтерес взиває нас до скорої працї.

Кого не переконали ще наведені докази про велике значінє печати і про наше положенє, того нехай переконає примір наших найбільших ворогів. 1886. р. мали социялїсти в Австриї лише один тиждневник, а 1910 рік закінчили таким білянсом:

два дневники, — чотири часописи видавані три рази тиждневo, девять два рази, одинайцять раз в тиждень і одна двотиждневка. — Поєдинчий наклад 175.000 чисел.

А як они аґітують за печатию! 1910 р. було в Австриї 4762 зборів, 12.000 після § 2 і мужів довіря, 2091 віч!

Якби ми стояли, наколи би противоставили сему бодай одну десяту часть!

(Конець буде.)

З державної ради.

На вчерашнім засїданю палати послів відчитано письмо львівского пов. суду з жаданєм виданя посла Брайтера за переступ §. 22. прас. зак.

П. Олесницкий поставив наглий внесок про зміну закона про худобячі пошести з 6. серпня 1909, а окрім сего звичайний внесок також в справі зміни сего закона.

Приступлено до дневної черги, до дальшої дорожняної дискусиї.

Забрав голос предсїдник мінїстрів бар. Ґавч. Передївсїм відпер заміти посла Адлєра, вимірені проти Італїйцїв з приводу їх акциї в Триполїсї. Що до замітів посла Адлєра проти судиїв, які згідно з своїм обовязком сповняють свою тяжку задачу, то предсїдник полишає мінїстрови судівництва обговоренє сеї справи в протягу теперішної дискусиї.

Переходячи до справи дорожнї, предсїдник мінїстрів заявив, що годить ся узглядняти дїйсний стан справи. Бесїдник мусить повторити, що дорожня безсумнївно відносить ся до цїлого сьвіта, а причини сеї сьвітової господарскої прояви є звісні. Наслїдком степенового упромисловленя деяких країв, які доси були краями великої продукциї найважнїйших середників поживи, надвижка поживи зменшила ся, а крім сего недостача значної скількости, що давнїйше прибувала до нас з позаевропейских країв.

Другою причиною загальної дорожнї є се, що з почину заводових стоваришень кожду високу промислову конюкктуру визискувано до здобутя висшої плати, через що степенево осягано лїпшу житєву стопу в дотичних кругах, чого з певностю тим кругам від серця бажаємо. Та коли конюнктура слабла, полишили ся, очевидно, більші вимоги і великі маси були призвичаєні до житєвої стопи, котра не відповідала вже сему, що продуценти заробляли. (Живі протести на лавках социяльних демократів). Загалом знаменне в наших часах, що нинї степенево в найріжнороднїйших верствах населеня запанувала житєва стопа, котра не є в нїякім відношеню до сего, що було ще перед недавним часом. (Перебиваня, несупокій). Що до причин дорожнї у нас, не можна заперечити, що наша торговельна полїтика протягом останних десяток лїт не може бути названа все щасливою (притакуваня, перебиваня).

Приміром сего є передївсїм збіжевий цла. Наше законодатство в сїм зглядї властиво все кульгавіло. Подорожіли всї артикули пішли в гору цїни богатьох конечних до житя предметів, котрі подорожіли значно більше, чим подажа поживи. Однак на першім плянї стоїть справа мясива. Небавом будуть оголошені вислїди спису худоби; число нашої худоби в останних десятьох роках понизило ся о 3·74 проц., за се зросло число безрог в сїм самім часї о 37·42 проц. Також стан дробу (курий, качок, гусий і т. д) виказує побільшенє. Рівнож на Угорщинї продукция худоби дїйсно змалїла.

Серед живих перебивань поодиноких послів виводить предсїдник, що правительство тревае й дальше на правнім становищи в мясній справі, занятім раз супроти Угорщини. Ведені з Угорщиною переговори покінчено на разї минувшої суботи, та не зірвано їх і будуть завтра на цлово-торговельній конференциї дальше ведені. Згідно з умовою з предсїдником угорского кабінету бар. Ґавч не може подати до відома палати яких небудь подробиць про сї переговори.

Пос. Біянкінї: „Лише не переторгувати дальматиньскої зелїзницї, ексцеленциє!“

Бар. Ґавч: З оглядом на сей оклик можу засьвідчити в гармонїї з обовязком береженя австрийских інтересів, що дальматиньскі зелїзницї або якічебудь важні інтереси нашої половини монархії не впадуть при сїй нагодї жертвою. (Оплески).

О вислїдї сих переговорів буде могла дати палата присуд, перед яким предсїдник мінїстрів певно схилить чоло. В справі дорожнечі мусить правительство зясувати собі, що не може бути осягнене се, чого жадає ся в подразненю, лише се, що приносить тревалу користь, та не є получене зі шкодою жадного продукуючого стану. Побіч міского населеня, котре домагає ся передовсїм мяса по дешевій цїнї, єствує цїлий ряд осіб, які для цїлої держави представляють так само важне живло і не сьміють бути зарядженями правительства наражені на шкоду. У всїх своїх розпорядках буде правительство мало на увазї всї верстви населеня і розглядати буде інтереси поодиноких кругів з державного становища рівною мірою.

Що до арґентиньского мясива виказує предсїдник кабінету на основі чисел, що спроваджені в сїчни минулого року до Австриї 4.000 бочки мяса не найшли скорого збуту, принайменше коли розходить ся о Віденъ. Сими словами не наміряє мінїстер видавати уємний осуд про арґентиньске мясо, котре може дїйсно причинити ся до усуненя дорожнї мясива.

Коли серед обставин, яких виною є дорожня, згадує ся також про посередну товговлю, то мінїстер думає, що нема нїкого, хто би означував посередну торговлю як одну з причин пануючої дорожнї. Коли говорить ся в тім значіню про посередну торговлю, як про причину дорожнї, розуміє ся велике число рук, величезне число посередників. Сей закид не є звернений проти останної руки, бо сеж було би суперечне із розумною полїтикою середного стану. Найбільшим однак лихом є факт, що у нас нема належної орґанїзациї в обороті між продуцентом а консументом. Поправа на сїм полї не зависить від правительства, яке в дуже малім обємі може ту дїлати, лише від стоваришень самих продуцентів (перебиваня).

В справі картелїв треба з гори сказати, що ся господарска форма має своє управненє. Надужитя і анормальні відносини, що є в деяких картелях, мусять бути усунені. Є се обовязком сьвідомої цїли господарскої полїтики. Нїхто не є більше інтересований в картелях, як сам робітник. Правительство випрацювало проєкт закона в мінїстерстві торговлї, лише треба ще в так важній справі переслухати інтересантів. (Перебиваня).

Начерк не буде предкладаний промисловій радї. Однак правительство бажає почути опінїю і думку сеї ради, що тепер займає ся тою самою справою. Можна по тім судити, що не є справедливий заміт, наче правительство не може предкладати такого начерку закона, що викликав би обуренє в краю і за границею.

Предсїдник застеріг ся проти найтяжшого закиду, начеби правительство підчас ферий було безчинне. Противно, правительство довершило вельми тяжку працю, про що можуть подати близші подробицї мінїстер торговлї і скарбу. Хочу однак при сїм додати, що правительство старало ся на разї, о скількі не мало инших способів до розпорядимости, впроваджувати мясиво поза континґентом до Австриї. Сего не треба близше оправдувати. Предсїдник вказав на утворенє закладів випасу безрог, стоваришень зужиткованя худоби, зниженє торгових належностий різняних і фрахтові зниженя від мяса, худоби, паші і т. д.

Тому, що наслїдком дорожнї, що тепер паношить ся, терплять найбільше ті, що мають постійну плату, правительство внесло предлогу в справі поправи биту цїлої державної служби, отже і державних робітників по можности. Бесїдник мусить однак з цїлою рішучостию заявити: Коли палата не ухвалить правительству відповідних середників на покритє сего видатку, правительство не буде могло впровадити плянованих зарядженъ з днем 1. сїчня в житє. Обговорюючи справу помешкань, підчеркнув предсїдник, що не улягає сумнївови, що широкі круги населеня більше терплять ізза дорожнї середників поживи. Бесїдник приводить зарядженя, які видало правительство в сїй справі, вказуючи, що на сїм полї в рамах фінансової спроможности держави зробить ся все; правительство в кождім случаю попре охотно всяку акцию. Може палата, осуджуючи справедливо дїяльність правительства, не відкаже правительству сьвідоцтва, що не було бездїльне, як се все прилюдно говорять, на жаль, навіть на численних зборах.

Годить ся широкі верстви населеня просьвічувати, а не просто ставляти жаданя, які не дають ся перевести. Коли раз чує ся, що границї треба отворити, другий раз, що границї мають бути замкнені, то було би о много хосеннїйшою річию сказати населеню, що се є неможливе, бо є договори, а договори є законом, який мусить бути бережений. Предсїдник згадує як річ найбільше пожалуваня достойну, що поважне, правительством з певностию глубоко відчуване положенє, в якім находимо ся, визискує ся в інтересї партийно-полїтичнім. Богато на сїм полю можна переочити, а бесїдник жалував би, наколи би до инших численних трудностий в полїтичнім житю прилучила ся ще ся, щоби власне сего рода справу, втягнено в вир партийної боротьби. Дорожня може бути поборювана лише з помочию річевого співдїланя правительства і і парляменту, країв і громад, корпораций і кождого поодинокого горожанина. Коли місто шляху подїлу, ворогованя, бунтованя буде вибрана дорога спільного дїланя, то тодї певно будуть осягнені поважні користи. (Оплески).

Мінїстер судівництва др. Гохенбурґер, обговорюючи замах в палатї, впевняє, що мимо всего того витреває на своїй дотеперішній дорозї. Бесїдник противить ся рішучо замітам піднесеним проти становища судиїв. З деяких промов і голосів преси видно, що представлюванє звісних демонстраций як невинних не є спричинене голосом совісти, але є оно новою пробою на опінїю других та щоби підчинити єї під власть социялїстів. (Потакуваня і перериваня). Мінїстер протестує проти проби вкороченя независимости судиїв. (Оплески і перериваня). На щастє в Австриї є досить судиїв, котрі мають відвагу оперти ся впливам з долини. Твердженє, немов би мінїстер впливав на видаванє засудів, є безосновне; се твердженє мусить мінїстер як найрішучійше відперти також в інтересї судейского стану і єго независимости. Вкінци бесїдник взиває уникати всего, що було би причиною неправних відносин в компетенциї судів і підкопувало би повагу судейского стану. (Грімкі оплески).

Італїйско-турецка війна.

Можливість мобілїзациї. »Trgovinski Glasnik« помістив величезну статю, в якій доказує, що надійшов час не лише подїлу Туреччини, але взагалї кінця державної самостійности музулманьского живла. Се є неурядовий голос урядової думки не лише сербского королївства, але взагалї майже всїх балканьских держав, які раді би скріпити ся коштом турецкого державного орґанїзму.

Австро-Угорщина но могла і не може супокійно дивити ся на заборчі змаганя балканьских держав. „Lokal Anzeiger“ доносить з Царгороду, що австро-угорске правительство повідомило Порту, що звернуло ся до балканьских держав з осторогою, щоби залишили все, що могло би забурити мир або нарушити status quo на Балканї. Коли би яка з балканьских держав мимо сего посягла на балканьский стан посїданя Туреччини — **Австро-Угорщина вмашерує**. З Відня знова телеґрафують,

---

родина менї близька, і перший раз за цїле лїто менї захотїло ся малювати.

„Скажіть менї, чому ви живете так нудно, так сїро? — спитав я Бєлокурова, ідучи з ним домів. — Моє житє нудне, тяжке, однообразне, тому що я артист, дивний чоловік, від молодости знищений заздростию, невдоволенєм собою, недовірєм в свою працю, все бідний, все бездомний, — але ви, здоровий, нормальний чоловік, дїдич, пан, — чому ви живете так нецїкаво і так мало берете від житя? Чому ви, приміром, досї не залюбили ся в Лїдї, або в Женї?“

„Забуваєте, що я люблю ся в кім иншім“ — відповів Бєлокуров.

Се він говорив про свою знакому, Любу Іванівну, котра жила біля него в офіцинї. Я кождого дня бачив, як тая дама, доволї повна, кругла, тяжка, подібна до підкормленої гусїницї, проходжувала ся по садї, в росийскім костюмі „з бусами“, завсїгди під парасолькою, а служба тільки й кликала єї до їди і до чаю. Перед трома роками вона наняла була у Бєлокурова одну з офіцин на лїто і лишила ся тут на все. Була від него старша о яких десять лїт і рядила ним строго, так, що виходячи з дому, він мусїв у неї просити дозволу. Часто плакала вона мужеським голосом і тодї посилав я до неї службу, щоби їй сказала, що коли не перестане, то я поїду собі геть; і вона переставала.

Коли ми вернули домів, Бєлокуров сїв на канапу і нахмурив ся в задумі, а я став ходити по салї, легко зворушений, мов залюблений. Хотїло ся менї говорити про Волчанїнових.

(Дальше буде).

що зі згляду на трудности перевозу війска і артилєриї на полудневих зелїзницях, а особенно в Боснї і Герцоґовинї застановлено на 3 дни перевіз звичайних пересилок.

„Narodni Listy“ доносять з Відня, що на послуханю шефа ґенерального штабу, угорского мінїстра скарбу, спільного мінїстра фінансів, мінїстра війни і мінїстра краєвої оборони у цїсаря порушено справу можливих комплїкаций на Балканї як також питань з тим получених. Особенно ходило о зелїзниче получене між Дальмациєю і Боснїєю а иншими краями монархії. Мінїстерство війни заявило, що супроти евентуальности грозячих комплїкаций на Балканї і з оглядом на можливість мобілїзациї австро-угорскої армії конечне є запевнене слїдуючих получень: 1) Друге получене Босни з монархією, 2) получене Босни з Дальмациєю лінїя Сараєво-Спалято, 3) получене Дальмациї з Країною. Угорске правительство заявило, що вже в буджетї на рік 1912 поставить відповідні позициї.

Можливість війни на Балканї. Дневник „Die Zeit“ доносить з Царгороду, що австро-угорский амбасадор марґраф Палявічінї відбув тригодинну конференцию з мінїстром війни, при чім інформував ся про оружну силу Туреччини, яка мала би евентуально відперти напад Чорногори, коли би она була підмовлена до сего Італією, зглядно до відпорности проти инших балканьских держав. Рада мінїстрів радила вчера над сею справою. Візвано мінїстра війни, щоби можливо скоро покінчив приготовленя до мобілїзациї, бо є обава перед нападом зі сторони Болгариї.

Апетити Італїйців. „Vossische Zeitung“ доносить з Медиоляну: Шовінїстичні часописи взивають правительство, щоби поладнало тепер обрахунки також з иншими державами. Деякі дневники жадають прямо занятя полудневого Тиролю і Триєсту.

З італїйского Триполїсу. „Giornale de Italia“ доносить з Триполїсу, що італїйскі офіцири дали бенкет в честь першого італїйского ґубернатора в Триполїсї, Бореї, в салї окрашеній італїйскими прапорами і образами королївскої пари. На се приняте прибули консулї чужих держав і висловили желаня ізза побіди італїйского оружя. Бувший бурмистр Триполїсу, а тепер віцеґубернатор Гассун Карамавлї висловили Італїйцям свою симпатию.

В Триполїсї є тепер нормальний рух. Онодї війскова італїйска музика грала перед турецкими касарнями. Араби поводять ся супроти Італїйців приязно.

Се саме письмо доносить, що часть турецкого війска, віддалена о 5 миль від Триполїсу, не маючи средств поживи, просила о капітуляцию. Аґенция Стефанього доносить, що часть операцийного корпусу, зложена з піхоти, артилєриї і піонїрів, вирушила в ночи з 5. на 6. м. з Неаполю і вчера причалила до берегів в Тобрук.

Воєнні операциї. „Vita« і »Messagero« доносять з засторогою, що вчера в ночи кружляла чутка, що між італїйскими воєнними кораблями а турецкими торпедовцями, які появили ся на Червонім мори, прийшло до борби. Сеї чутки доси не стверджено. Італїйске мінїстерство війни одержало депешу, що дня 7. с. м італїйскі кораблї, які причалили в Дернї, острілювано турецкими кораблями. Місто знищене, бомбардоване нанесло величезні шкоди. 4 Турки вбиті а сїм ранених.

Рухи італїйскої фльоти. Про рухи італїйскої фльоти в портах Еміру доносить валї Янїни: Дня 1. жовтня в ночи зявив ся один воєнний корабель у входу до порту Решадіє і віддалив ся небавком в напрямі до Санті Кваранта. Сеї самої ночи переплинули 3 воєнні кораблї біля порту Решадіє до Санті Кваранта. Чотири торпедові судна і один панцирник прибули до порту Мурто, один панцирник і два торпедовцї відплили до грецкого острова Левкас. Дня 4. жовтня явив ся один панцирник і два торпедовцї біля Перґас. Дня 5. с. м. явив ся воєнний корабель біля Вальони і заняв одно турецке вітрильне судно.

Холєра в італїйскій армії. „Daily Express“ доносить, що серед італїйского війска в Триполїсї багато жовнїрів занедужало на холєру так, що вибух пошести холєри в Триполїтанії є неминучий.

„Сьвята війна“ проти „джяврів“. Бурмистр Триполїсу телєґрафує, що цїле населене Триполїтанії і Бенґазї є готове до „сьвятої війни“ проти Італїйців. Царгородскі дневники пишуть, що претендент Іман Іяхія жертвував султанови 100.000 людий, а претендент Саід Ідріс 40.000 людий до „сьвятої війни“ з Італїйцями. Також шеіки з Ємену та Медини заявили готовість взяти участь в „сьвятій війнї“. Султан велїв Іманови Іяхії висловити вдоволене з сеї предлоги, а великий везир висловив рівнож подяку за сї предлоги, додаючи, що на разї нема потреби ужитя сих сил. „Jeni Gazetta“ додає, що осїлий в сусїдстві Триполїсу шеік Сенуссів виповів Італїйцям „сьвяту війну“ і зараз має вирушити до Беґгазі.

Посередництво держав. До „Köln. Ztg.“ пишуть з Берлїна: Нова турецка нота, яка в друге відкликує ся до посередництва держав, всюди стрічає ся з прихильним принятєм, та не буде мала наслїдків в практицї, бо незвісні условини, на основі яких можна би змагати до застановленя ворожих кроків. В Царгородї кружляє вістка, що відповідь великодержав на останний крок Порти онодї надійшла і звучить в тім дусї, що держави прирікають порозуміти ся між собою що до просьби Порти.

Полїтичний огляд.

Австро-Угорщина

В розправі про дорожню в держ. радї промовляв мінїстер предсїдник бар. Ґавч, мінїстер судівництва др. Гохенбурґер, мінїстер рільництва Відман, а крім того управитель мінїстерства торговлї Матая. Бар. Ґавч, обговоривши справу дорожнї, яко прояви не тілько австрийскої, але загально сьвітової, вказав знов справедливо з рішучостю на се, що дорожню треба поборювати спільним поступованєм правительства, парляменту, країв, громад і корпораций, але не ненавистию і підбурюванєм одних верств проти других, що очивидно відносило ся до поступованя социялїстів. А що тим способом ударив мінїстер-предсїдник в стіл, отже відозвали ся ножицї. Пос. Дашиньский виступив з критикою промови бар. Ґавча, а докоряючи парляментови за єго рішуче становище в справі замаху на мінїстра судівництва, намагав ся доказувати, що сю подію бажало правительство вихіснувати для згнобленя социялдемократиї і зазначив, що колиб правительство мріло про виїмковий стан проти социялїстів, то се уважало би причиною, котра такі вистріли зробилаб конечностю! Є се отже дальша низка тих погроз, якими тепер воюють социялдемократи і се найкрасше цїхує їх настрій, їх змаганя і їх цїли!

Мінїстер-предсїдник бар. Ґавч осудив в різкій промові минувшого четверга злочин Неґуса яко замах на парляментаризм і сим вказав на властиве, предметове значінє тої подїї. Вказуючи на промову д-ра Адлєра в палатї і попередного дня на вічу на Фаворітен, виключив бар. Ґавч тим самим усякий сумнїв що до того, проти кого сей докір був звернений.

Социялїстична аґітация єсть отже в своїх плодах вимірена проти парляментаризму. Вжеж социялїсти знають, що бар. Ґавч був творцем загального виборчого права в Австриї і батьком „народного парляменту“, отже тим більше пятно падає на них за сей злочин. Отже сей творець загального права виборчого був приневолений так різко виступити проти тих, котрі запевняли, що лише се право може охоронити державу перед ворохобнями внутрішно-полїтичними, і виказати їм, що они самі нищать власне своє дїло.

Про сю страшну подію і єї неминучі наслїдки пише „Fremdenblatt“ отсї замітні слова:

„Нїчо не булоб більше зрозумілим, як колиб тепер всї сторонництва ладу подали собі руки, щоби поборювати революцийні змаганя. Ледво втихомирило ся зворушене викликане червоною недїлею 17. вересня, а вже новий злочин викликує грозу і обурене. Вистріли з ґалєриї може викличуть почутє солїдарности всїх сторонництв, котрих найвисшою цїлию єсть признаване ладу в державі; подія з четверга в посольскій палатї повинна викликати почутє спільности в усїх живлах ладу. Бодай спільність оборони.

„Правительству, котрого керманичем є творець загального права виборчого, не може нїхто закинути вспятних змагань, бо боротьба проти демаґоґічних струй не є вспятностю. Хоч би четвергова подія була дїлом одиницї, то хтож може заперечити, що безнастанним ятренєм підготовляє ся поле до таких злочинів? Нужда населеня тим способом не злагодить ся, степенуючи розяренє до безмежности, але за те наближає ся гроза насильних переворотів. Австрийска посольска палата пережила в четвер грізний день, бачила до яких страшних наслїдків доводить безмежний радикалїзм. Нехай же горожаньскі сторонництва виснують з тої подїї науку: з єдинити ся до полїтичної роботи і злучити ся проти ворогів ладу!“

Очивидно повинно би і правительство в тих змаганях іти наперед і давати добрий приклад, бо страшні наслїдки безмежної полїтичної сваволї повинні поучити міродатні чинники, що не можна удержати державного ладу без певних границь і без установленя та береженя певних моральних засад в полїтицї. З радикалїзмом мирити ся годї!

Заграниця.

В Портуґалії монархічна протиреволюция розвиває ся дальше мимо всяких заперечувань републиканьского правительства і розпусканя вістий про пораженє роялїстичного війска. Розпущено вість, що порядок і спокій в північній Портуґалії привернено і що вожд монархістів Концеіро утїк, що війско уступило до Іспанії, а багато аґітаторів увязнено. Такі вісти розсївають з Лїсбони.

Але скілько правди в тих вістях і спростованях, можна впевнити ся з депеші поданої певно не „клєрикальною“ „Köln. Ztg“ з Бадайоз. „Поза, як портуґальска цензура вельми строга, а крім того бою ся чорного кабінету“, телєґрафує дописець сего дневника з пограничного міста іспаньского, де чує ся певнїйшим.

Подає він ось які вісти:

„Капітан Камахо перейшов з 700 людьми округ Браґанция без опору. З усїх сторін спішили до него на зустріч оружні товпи так, що коло Торе Донна Хама зібрало ся до 3000 жовнїрів. Концеіро стоїть з окремим віддїлом значним коло Вінгаес. Він несе яко прапор мальтаньский хрест на білім полї.

„Правительство вислало 250 моряків і приготовило всї воєнні кораблї, з котрих один авізовий корабель і кружляк „Vasco de Gama“ вже виступили.

„Доказом, чого в Лїсбонї підчас приходу монархістів можна сподївати ся від карбонарів, нехай послужить печатана оповістка на мурах, прибита північним віддїлом карбонарів в більшій части міста, в котрій заповіджено, що доми всїх відомих вспятників при першім нападї на републикальску власність вилетять у воздух. Також анархісти обіцюють боронити такими способами републику.“

„В Опорто був передвчера спокій, але в окрузї Порто вибухли нові заворушеня. Положенє є вельми поважне.“

З Льондону звіщають до „Köln. Ztg.“: „Коли розважимо, що в портуґальскій републицї вельми строга телєґрафічна і инша цензура подібно, як тепер в Італії, що монархісти мають багато гроша і прихильників і що революция була вже перед місяцями заповіджена, то годї припустити, щоби урядові вісти були зовсїм правдиві.“

І ми так думаємо. Се не можливе, щоби Концеіро утїк. Можливо, що єго війско перед переважною силою уступило і схоронило ся в гори, але на те, щоби виступити на иншім місци. В Лїсбонї повинні би знати, що се є тактика підїздової війни, до якої так добре надає ся північна Портуґалія.

Якже погодити се запевнюване републ. правительства про спокій і порядок з вістию пересланою з Лїсбони 9. жовтня, що **републик. мінїстер війни подав ся о відставку?** Як наслїдника єго висувають полковника Сільваіра. Вжеж нема звичаю, щоби мінїстер війни уступав з побідою війска!

Тогож самого дня звіщають з Лїсбони, що „републиканьскі і демократичні ґрупи палати домагають ся скликаня кадовбового парляменту для наради над найстрогійшими мірами проти роалїстів в краю“.

Колиж всюди є „порядок“, то по щож сей тероризм? Щож значить дальша з Ґібральтару надіслана вість, що „кілька анґлїйских кружляків приготовляє ся відплисти зараз до Лїсбони?“ Неперечно „републиканцї“ візвали на поміч анґлїйскі кораблї, наколи они може з поважного положеня не бачать потреби охорони анґл. горожан в Лїсбонї. Що такої охорони дехто бажає, видно з погроз карбонарів лїсбоньских, котрі голосять, що не стерпілиб, щоби Лїсбона попала знов у руки монархістів. Скорше висадилиб цїле місто у воздух, до чого все вже приготовлено.

Католицкий дневникар Gomer des Santos звіщає з над іспаньско-портуґальскої границї до Риму, що сучасний монархічний рух в північній Портуґалії не основує ся тілько на вступленю монарх. війска з Іспанії, але на переведеній від кількох лїт орґанїзациї монархічних кругів в краю самім. Має там бути 80--100.000 зорґанїзованих і уоружених людий. Війска републиканьского нема що бояти ся. Прихильні републицї є тілько моряки, котрі від року побирають почвірну плату і карбонарі, також платні, котрі не занехають нїякої насили.

Обидві пристани, Лїсбона і Опорто дізнали протягом останних 6 тижнїв значного зменшеня цлових доходів, як звіщають з урядових жерел. А що сї приходи служать до покритя і опроцентованя податкових довгів (на основі умови з 1909 р.), отже француські фінансові круги, в котрих затягнено сї довги, вельми затривожені.

Італія веде справдешню гру з огнем. Ще минувшої пятницї після італїйского нападу в пристани San Giovanni di Medua, італ. правительство урядово запевнило, що для усуненя всяких непорозумінь „італ. фльота дістала приказ беззглядно здержати ся від усяких кроків на отоманьских побережах Альбанії і Епіру, а італ. кораблї на Адриї вислати до італ. пристаний“. Але ледво видано сей приказ, коли знов подібний наїзд лучив ся в Альбанії. Італ. торпедовцї вдерли ся до пристани Медуа, забрали оден вітрильник і бомбардували прибережні форти. Вжеж оден нужденний вітрильник в пристани Медуа не міг загрожувати італ. торговлї на Адриї, щоби робити задля того наїзд італїйскими торпедовцями на альбаньске побереже. Се є лише доказ італ. бути і самоволї, котра не зважає на прикази правительства, а тим самим доказує, що або правительство італїйске не має сили спинити сеї бути коменданта фльоти, або поступає дволично. В Альбанії моглиб таке поступоване Італії так зрозуміти, що она чує ся вже панею адрийских і йоньских побереж Альбанії і не дасть ся навіть вже відвести осторогами Австро-Угорщини. Поступоване Італії впливає також на сусїдні держави. Болгария починає також бундючити ся, а се булоб неможливе, колиб Італія показала справдешнїй намір удержати мир на Балканї спільно з иншими европ. державами. Нещира тактика Італії може кинути іскру поломени воєнної на Балканї, від котрої може розгоріти ся страшна пожежа воєнна.

Поступоване Італії робить таке враженє, начеб она так довго лише здержувала ся, поки не вспіє занедбаної доволї мобілїзациї перевести і тодї рішучо оперти ся всяким представленям держав. Австро-Угорщина не може однак позволити на таке воловодженє італїйским правительством і не може вдоволити ся такими запевненями, котрі опісля за 24 години знов ломлять ся. Европейский мир занадто дорогоцїнним добром, щоби можна дальше терпіти таку гру з огнем. В звязи з тими подїями остає неперечно послухане у цїсаря мінїстра загран. справ ґр Еренталя, мінїстра спільного скарбу бар. Буриана, шефа ґенерального штабу Конрада-Гецендорфа і мінїстра кр. оборони Ґеорґія.

Про монархічний рух в Портуґалії подає Reichspost ще такі подробицї: Порохнава будова портуґ. републики починає колибати ся. З ріжних сторін Портуґалії надходять вісти про нові розрухи монархістичні. Вісти, здержувані републиканьскою цензурою, дуже скупі, однак і они виявляють скрутне положенє републиканьских можновладчиків, котрі не перестають запевняти, що розпоряджають достаточними воєнними силами. Що вже й іспаньский консуль в Опорто говорить про свої змаганя до удержаня ладу, се знаменує розширенє монархічного руху, котрим уже займають ся також заграничні представники.

„Vaterland“ звіщає, що в монархістичнім таборі находять ся оба королевичі Міґуель і Франц Йосиф Браґанца і князь Ксавер Парменьский, брат княжни Зити Парменьскої, судженої австр. архікнязя Карла

Франца Йосифа. Всї три находять ся між роалїстичним війском в північній Портуґалії.

Щоби обминути всякого підзору, начеб то сї князї дому Браґанца участию в монархічній революциї старали ся відклонити від зединеня всїх монархічних живел, зголосили ся они непізнані яко звичайні добровольцї з звичайними портуґальскими іменами під прапором Концеіра і непізнані ведуть начальство придїлених їм віддїлів.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Кирияка; римо-кат.: Максимілїяна. — В пятницю: руско-кат.: Григория; римо-кат.: Едварда.

— **Канцелярия „Християньско-суспільного Союза“** у Львові находить ся в улицї Хмельовского (давнїйше Ґолембя) ч. 15, II поверх. Сюди треба звертати ся в усїх справах Союза, по всякі вияснення ітп. і сюди надсилати членьскі вкладки. Тут також відбувають ся засїданя старшини Союза.

Домівка Редакциї, Адмінїстрациї і експедициї „Руслана“ містить ся при улицї Хмельовского ч. 15., II. поверх.

— **Замах божевільного на Преосьв. Еп. Григ. Хомишина.** Вчерашний день приніс нечувану майже в історії нашої Церкви сумну сензацию.

О. Павло Каміньский, суспендований завідатель Русова, перенесений за кару на завідателя села Залуча над Збручем, вдовець, батько 3-х дїтий, в приступі божевіля сягнув з ножем у руцї на житє станїславівского Владики і лише Божій опіцї та щасливому случаєви належить приписати, що замах не повів ся. О. Каміньский перед 11. год. рано вбіг із ножем в руцї до епископскої палати, впав на перший поверх до комнати, в якій Владика сидїв власне на кріслї і посовгнувши ся впав на підлоґї; кир Григорий поспішив підняти єго, та в тій самій хвилї заблищав в руцї божевільного ніж, на вид котрого опустив Владика поспішно комнату. Божевільний видячи, що Владики нема в комнатї, побіг до сусїдної меншої комнати, подер там занавіси, розкинув ліжко, а коли побачив, що до него зближають ся люди, пробив себе ножем в очах о. Яблоньского з Германова.

О. Павло Каміньский, гербу Топір, з походженя Поляк, родив ся в 1869 роцї і доперва в силї віку перейшов на греко-католицкий обряд. Батько єго помер як божевільний, так само брат.

О. Павло, будучи ще учеником нїмецкої ґімназиї у Львові, при іспитї зрілости в 1891. роцї загрозив заступникови директора професора. Левицкому, що коли не здасть матури, то застрілить єго. При сих словах вийняв револьвер, налякавши єго чимало. Як питомець і сьвященик приносив страшний сором своїй духовній рясї. Жінка єго, дочка бл. п. Ілиї Пиндуса, померла із грижі, що єї муж все пропивав і програвав в карти Як сотрудник в Богородчанах був посьміховищем цїлого міста. Цїлими ночами сидїв в снїданковім склепику Шубіньского і запивав ся. Б. секретар громадский в Богородчанах п. Полюк знав би розказати не одну соромну історию, як о. Каміньский, програвши послїдний сотик, цїлував по руках своїх співграчів, щоби єму звернули гроші. До церкви приходив пяний і на Благовіщенє, здає ся 1899, чи 1898. року заснув при проповіди; соблазнь між людьми вийшла страшна. Дуже часто бачили єго люди в Станїславові „під чорним орлом“, як прилюдно запивав ся і забавляв ся.

Сего очивидно не міг терпіти Владика і в інтересї поваги Церкви і духовеньства мусїв єго покарати. Який ся кара мала вислїд — принесли вчерашні вістки з Станїславова.

О. Каміньского легко раненого у груди відставлено нинї до заведеня божевільних в Кульпаркові.

Із Станїславова пишуть нам: Нинї 10. жовтня в день віча сьвященьства став ся непредвиджений випадок, котрий ворожа преса може використати на єго некористь. І хоч справа є не мила сама по собі, то треба єї представити так, як була, щоби непокликані люде не перекручували факту на свою користь.

Вже дня 9. на двірци в Коломиї о. Павло Каміньский, завідатель Русова, нарікаючи на Епископа серед явних познак свого роздратованя, виказував свій вповнї неприродний умовий стан. А нинї той сам чоловік в приступі цїлковитого божевіля ведений шалом впав з криком до палати Епископа відтрутив службу і намагав ся вдерти до покоїв. Дорогу заступило єму двох сьвящеників, котрих він чинно зневаживши шукав по покою Владики. Преосьвященний зачувши крик і побачивши метушню віддалив ся иншими дверми. Тепер надбігла полїция, котру з улицї завізвала служба і спіймавши д-сперата силою спровадила до консисторскої канцеляриї. Там без памяти в самоубійчій цїли витягнув ніж і пробив себе в правий бік. — Завізвано лїкарів, котрі ствердили помішанє ума і убравши єго в сорочку безпечности відвезли до шпиталю.

З цїлої справи не можна висновати, чи у него був намір кинутись на Епископа, а вже тим більше не можна нїяк тої справи вязати зі сьвященичим вічем, бо він навіть запрошеня на те віче не мав.

Притім треба зазначити, що отець Каміньского не скінчив природною смертию, також і брат єго повісив ся у Львові на Високім замку. Сам же о. Павло визначав ся дуже нервовою вдачею та налоговим наклоном до алькоголїв.

— **Протест.** Не маючи до сеї пори нагоди зібрати ся разом, щоби осудити богохульну, єретичну і крайно неморальну статю в „Дїлї“ ч. 54. с. р. поміщену, з приводу ювілею Тараса Шевченка, ми, учасники нинїшного деканального собора, підносимо грімкий голос протесту і найбільшого обуреня проти зневаги релїґії і непошанованя релїґійних і етичних почувань нашої християньскої суспільности! Богохульний редактор „Дїла“ представив на тлї соромної поезиї Тараса Шевченка Пречисту Діву Марию з спосіб у найвисшім степени чувства християнина ображаючий, допускаючи ся мерзкої явної хули против непорочного дївства Пр. Діви Мариї, єреси против сьвятости Тайни сопружества і богохульства проти воплоченя Сина Божого. Тим обкинув грязею і збезчестив то, що кождому Християнинови наймилїйше, найдорогоцїннїйше. Духовеньство цїлого деканату коломийского дає сим вираз безмежного болю з причини тої Церкви католицкій заподїяної зневаги і рішає в день Покрова Пресв. Богородиці Діви устроїти урочисту і всенародну експіяцию. — Воскресінцї 28. вересня 1911. — *о. Ал. Русин* декан, *о. Вас. Калитовский* духовник, *о. А. Глодзїньский, о. Й. Смеречиньский, о. Е. Савчиньский, о. О. Зарицкий, о. О. Вергун, о. Н. Ґелюх, о. Г. Козїцкий, о. С. Дрогомирецкий, о. др. І. Фіґоль, о. В. Попович, о. Д. Вахняк, о. С. Крушельницкий, о. П. Чубатий, о. В. Кархут, о. Т. Глїбовицкий, о. А. Сорока, о. І. Майковский, о. П. Гарасимович, о. І. Любович, о. В. Купиньский, о. Е. Кисїлевский, о. Н. Филипів.*

— **Християньска жарґонова часопись.** Місионарі з Анґлїї начали присилати до Львова, Варшави, Лодзї, Бродів, Бучача, Чорткова і взагалї всїх жидівских загуменків редаґовану ними жарґонову часопись, формату великого дневника, що має на цїли пропаґанду християньскої релїґії серед Жидів, що говорять жарґоном.

Телеґрами

з дня 11. жовтня.

Царгород. (ТКБ). Порта ухвалила дозволити торговельним пароплавам переїздити через Дарданелї, о скілько они не везуть набору до італїйских портів.

Льондон. (ТКВ). Бюро Райтера доносить з Мальти: Італїя іменувала б. бурмистра Триполїсу, Гассуна-башу, віцеґубернатором тогож краю.

Царгород. (ТКБ). Турецкий посол в Софії Ахім бей приняв теку мінїстра заграничних справ.

„Union“-Банк у Відни,

Філїя Львів

ул. Гетманьска ч. 12.

Перенявши контору виміни Сокаль & Лїлїєн

принимає вкладки на вкладкові книжочки від 2 К почавши і виплачує квоти до 10.000 К без виповідженя.

Винаймає уряджені в опанцирених підземелях

Депозитові Скритки

(Safe deposits)

до виключного ужитку винаймаючих під їх власним ключем, де безпечно і дискретно можна переховати всякі дорогоцїнности і ртїсні цапері.

Контора виміни купує і продає вартісні папери, монети і заграничні перекази по докладнім дневнім курсї. — Удїляє

Інформациї

що до безпечної і хосенної льокациї капіталів.

Всякі банкові трансакциї.

Поручає:

4½% заставні листи Земельного Банку Гіпотечного. (1—3)

Асекуруйте своє майно від огню

в „Днїстрі“!

Кождий Русин повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиницї то добробит цїлого народу.

дий Русин повинен асекурувати ся тільв рускім товаристві взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекурацийного, тільки один

„ДНЇСТЕР“

„ДНЇСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя **селяньских будинків.**

„ДНЇСТЕР“ звертає кождорічний **чистий зиск** своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНЇСТЕР“ оцїнює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісиї запрошує все двох господарів на оцїнителїв.

„ДНЇСТЕР“ дає підмоги **руским школам і бурсам**, де виховують ся селяньскі дїти.

Люди асекуровані в „ДНЇСТРІ“ можуть дістати позичку у всїх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Днїстер“.

Власні фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1910 року 3,052.250 корон.

„ДНЇСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всїх догідних комбінациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНЇСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії.

Адреса „Днїстра“: Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Пошукує ся дяка. Зголошеня слати на руки гр.-кат. Уряду парох. в Тулукові, почта Заболотів. (1—5)

Гіґієничні тутки і паперцї з марками і бандеролями Р. Т. П. Русини всюда і все жадати.

„АДОТЗ“

Одинока галицко-руска фабрика туток і паперців в Збаражи.

Найприступнїйші оферти

Артистична переплетня книжок

Львів, Ринок 10 дім тов. „Просьвіта“

приймає в переплет:

всякого рода наклади.

Книги торговельні і бюрові
Книги церковні, Євангелия.
Книги бібліотечні і т. п.

Сталим відборцям і братствам церковним удїляє кредиту.

Розклад їзди зелїзниць у Львові.

Головний дворець.

Відїзд. рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи		Приїзд рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночи
3·40	8·22*	2·45*	6·05	11·10	Краків	5·50	9·00*	2·00*А	5·48	9·50
—	8·45	2·30*А	7·00*	12·35*	Краків	7·30	10·15	1·30*	8·25*	2·22*
—	—	—	7·20	—	Краків		—	—	—	—
—	—	5·46	—	—	Мшана	—	—	—	7·15	—
—	—	3·50	—	—	Ряші	—	—	1·10	5·40	—
6·15	10·40	2·18*	8·46	11·13	Підволочиска	7·20	11·55	2·10*	—	10·30
—	—	2·35	8·38*●	—	Красне	—	8·08*●	—	10·10	—
6·00	9·15*	2·20*	—	10·48	Чернівцї	8·05	—	2·05*	—	9·34
—	9·37	—	—	2·50*	Чернівцї	—	—	5·52	6·26*	12·05*
—	—	3·05	—	—	Станїславів	—	10·25	—	—	—
—	—	—	6·29	—	Коломия	5·45	—	—	—	—
6·00	10·02Б	1·45	6·50	11·25	Стрий	7·28	11·40	6·45	10·19Б	11·00
7·30	10·02Б	1·45	6·50	—	Лавочне	7·28	11·40	4·25	10·19Б	11·00
7·30	10·02Б	1·45	6·50	11·25	Пустомити	7·28	—	4·25	6·45	10·1 Б
6·35	9·05	3·40	—	10·40	Самбір	8·00	9·58	1·40	9·00	—
6·35	9·05	2·15А	3·40	10·40	Любінь	8·00	9·58	1·40	9·00	12·45Д
7·35	9·05	—	3·40	-	Сянка	—	9·58	1·40	9·00	—
7·35	—	2·28	7·49	11·35Е	Рави руска	7·33	—	1·26	8·00	—
7·35	—	2·28	—	—	Белзець	—	—	1·26	8·00	—
7·35	—	2·28	7·49	—	Сокаль	7·33	—	1·26	8·00	—
6·06	10·05Г	12·30Г	4·18П	8·20А	Бруховичі	7·00	8·3 Г	1·26	5·18Г	9·35А
7·22	—	2·50З	6·31Г	—	Бруховичі	7·33	11·05Г	1·46Г	7·45П	—
7·35	—	2·28	7·49	11·35Е	Бруховичі	—	—	3·48З	8·00	—
8·20	10·25Л	1·35В	3·05Л	6·00	Янів	8·15	1·11Л	4·30	9·25Л	10·00В
8·20	—	—	—	6·00	Явор в	8·15	—	4·30	—	—
5·28	—	—	6·16	—	Підгайцї	—	11·15	—	10·20	—
5·58	—	—	6·16	—	Винники	—	11·15	—	10·20	12·16К
7·50	—	2·50	—	—	Стоянів	—	10·04	—	6·30	—

Підзамче.

Відїзд.						Приїзд.				
6·30	11·01	2·33	9·09	11·33	Підволочиска	7·01	11·35	1·55*		10·13
—	—	2·52	8·51*	—	Красне	—	7·49*●	—	5·16	—
6·12	—	—	6·30	—	Підгайцї	—	10·54	—	8·52	—
6·12	—	1·30	6·30	10·40К	Винники	7·26	10·54	6·24	9·57	12·00К
8·12	—	—	5·38	—	Стоянів	9·42	—	6·11	9·57	—

Личаків.

Відїзд.						Приїзд.				
6·31	—	—	6·51	—	Підгайцї	—	10·36	—	9·36	—
6·31	—	1·49	6·51	10·59	Винники	7·08	10·36	6·06	9·36	11·43К

* поспішний поїзд. поїзд поки що не їздить. А від 1/6 до 5/9. Б від 18/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята. В від 7/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята. Г від 1/6 до 31/8 щоденно. Д від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята. Е лише в недїлї. З від 1/6 до 30/9 щоденно. К в суботи і недїлї. Л від 1/5 до 30/9 щоденно. Н від 1/6 до 31/8 в недїлї і сьвята. П від 10/5 до 30/9 щоденно.

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук.**

З друкарнї В. А. Шийковского

KUL BIBLIOTEKA